

Anteckningar efter dialogmöte om vattenundersökningar i Akebäck

Ett informations- och dialogmöte hölls i Akebäcks församlingshem torsdagen den 7 november 2019 om kommande vattenundersökningar i syfte att bedöma möjlighet till provpumpning av grundvatten. Ett 20-tal personer deltog.

Från Regionen (inkl konsult) deltog:

Susanne Pettersson, Teknikförvaltningen
Mikael Tiouls, Teknikförvaltningen
Henrik Nygren, Teknikförvaltningen
Claudia Castillo, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Jimmy Holpers, SWECO

Susanne P. hälsade alla välkomna och berättade om bakgrunden till att regionen vill undersöka om det finns vatten i området som kan användas i den kommunala dricksvattenproduktionen. Anledningen är bl a bristande kvalitet på det råvatten som nu försörjer Roma, att behovet av vatten ökar samt att det inte finns några reservvattentäkter på Gotland. De kvalitetsproblem som förekommer i Roma är bor samt bakteriepåverkan. Regionen börjar processen med detta informations- och dialogmöte.

Fråga: Får vi presentationer?

Svar: Ja, vi lägger ut dessa på hemsidan. Dock tar vi inte med uppgifter som kan vara känsliga. Vi kommer även att lägga ut anteckningar efter detta möte.

Mikael T. redovisar den information som finns sedan tidigare om vatten inom området. Redan på 60- resp. 70-talet konstaterades att det finns mycket vatten. 2014 visade SGU:s SkyTem-undersökning också att det finns mycket vatten. Undersökning gjordes med överflygning där man mätte resistivitet. Det visar om det finns vatten samt om det är sött eller salt vatten.

SWECO har också sammanställt information om området. Det finns en vattendelare i nordväst. Södervägs brädgård, som ligger ca 2,5 km åt väster, bedöms inte kunna påverka. Influensområde har beräknats för olika vattenuttag.

Plats har valts med tanke på att det är i området finns mest skog. Planerad borrning görs på regionens egna fastigheter.

Fråga: Hur stort uttag planeras?

Svar: Det beror helt på vad undersökningar visar. Ett önskvärt uttag skulle vara 300-400 m³/dygn.

Fråga: Hur stort område blir vattenskyddsområde?

Svar: Inte förrän man provpumpat vet man hur mycket vatten det finns och som är möjligt att ta upp och först därefter kan område för vattenskydd beräknas.

Synpunkt: Idag får fastighetsägare betala för vattenskyddet. Det borde konsumenterna göra. Mer intrångsansättning borde betalas. Ersättning borde utgå även för tillståndsansökningar. Inställningen till vattenskydd hade varit annorlunda om fastighetsägarna visste att de skulle få ersättning.

Fråga: Vad händer med uppumpat vatten?

Svar: Vi vet inte ännu. Vi ska börja med att samla information.

Fråga: Hur blir vi hörda?

Svar: Innan ett uttag kan påbörjas måste regionen söka tillstånd. I den processen kommer boende/sakägare att höras.

Fråga: Hur djupa brunnar ska borraras?

Svar: Ungefär samma djup som omkringliggande befintliga brunnar, dvs 40-50 m. Vi vet inte ännu hur många brunnar det blir. Det kan även bli att observationsbrunnar görs.

Fråga: Hur blir vi fastighetsägare kompenserade om vårt vatten får tekniskt sämre kvalitet? I ett exempel fick en släkting salt och hårt vatten efter det att granne borrar efter bergvärme.

Svar: Vi borrar inte så djupt som för bergvärme. Vattennivåer kommer att mätas i flera enskilda brunnar med divers (nivåmätning) under provpumpning. Då kan vi se om påverkan sker. Även vattenanalyser kommer att tas. Vi vill provpumpa och möta under sommaren när nivåerna är som lägst.

Äldre data visar på att det finns mycket vatten. Det finns även data om att ytvatten står. Nu vill vi ta reda på hur mycket vatten det finns, kvalitet och hur pumpning påverkar omgivningen.

Fråga: Varför ska det borraras här och köras till Roma? Varför hämtas inte vatten i Visby? Kan vattnet t o m komma att köras till Visby?

Svar: I projektet ingår att undersöka möjlighet till vattenuttag för att kunna bidra till att försörja Roma, inte Visby. Undersökningar av det här slaget kommer att ske på flera ställen på Gotland.

Jimmy H. understryker att syftet med undersökning är att ta reda på hur mycket vatten det finns, kvalitet och hur pumpning påverkar omgivningen. Borrning kan ske försiktigt, dvs att man borrar sig ner lite i taget och att man avbryter om det blir problem. Vid borrningen kan man känna ”släpp” när borrning sker genom sprickor. All sådan information noteras. Borrade hål kan även gutas igen om det behövs.

Kartläggningen ska börja med att samla in information om befintliga brunnar, både grävda och borrarade, om artesiska brunnar och källor m m. Utskick har därför skett till fastighetsägare som har brunnar i omgivningen. Vi behöver komma i kontakt med fastighetsägare med enskilda brunnar. Personlig kontakt kommer att tas. Denna del sker under hösten/ vintern 2019/2020. Sedan sker mätning av grundvattennivåer. Brunnsborrning planeras ske under vintern/våren 2020 och provpumpning våren/sommaren 2020. Tid för pumpning kommer att anpassas så att all viktig information kan inhämtas.

All information om pumpning, mätningar i enskilda brunnar osv kommer att användas i en eventuell tillståndsansökan där regionen måste visa att uttag kan ske utan att andra brunnar påverkas. Vi vill gärna att ni hör av er om brunnar vi kan mäta i.

Fråga: Kan det hända något med vät som finns i närheten?

Svar: Bra att vi får information om väten. Då kan vi vid behov provta även vid denna.

Fråga: Hur går provpumpning till?

Svar: Först görs korttidspumpning. Sedan sker provtagning under längre perioder. Det kan ta lång tid att få alla relevanta data inför en tillståndprocess. På Fårö har tex provpumpning skett i omgångar under 3 år.

En hemsida har lagts upp där information om projektet kommer att läggas upp löpande. Se här: <https://www.gotland.se/104889>

Kontaktpersoner i projektet är följande:

Jimmy Holpers jimmy.holpers@sweco.se
Håkan Wennerberg hakan.wennerberg@sweco.se
Mikael Tiouls mikael.tiouls@gotland.se

Fråga: Var kommer ledningar till Roma läggas?

Svar: Det har vi inte börjat titta på ännu. Om det blir aktuellt sker det i samråd med fastighetsägarna.

Fråga: Borde inte provtagning av enskilda dricksvattenbrunnar ske vid flera tillfällen?

Svar: SWECO kommer att lägga upp ett provtagningsprogram ett antal brunnar kommer att väljas ut för provtagning. Om det är så att ytterligare fastighetsägare vill ha provtagning så får ni meddela det särskilt.

Fråga: Vilka föreskrifter blir det inom vattenskyddsområdet?

Svar: Det kan man inte veta ännu. Föreskrifter ska anpassas till förutsättningar på aktuell plats. På hemsidan kan man se hur befintliga föreskrifter kan se ut. Tex brukar det inte vara tillåtet med bergvärme.

Fråga: Ska vattentäkt i Busarve slopas?

Svar: Det är inte aktuellt nu. Uppdraget nu är att se om det finns vatten här i Akeback.

Fråga: Varför betalas ingen ersättning ut för vattenskyddsområden?

Svar: Så som regelverket ser ut kan man inom VA-kollektivet inte hantera kostnader som ännu inte har uppkommit.

Fråga: Får vi ersättning om vattnet försvinner?

Svar: Ja, om det bedöms bero på regionens pumpningar.

Synpunkt: Det finns inget krav på en tidig dialog. Det är positivt att regionen har genomfört det ändå.

Noterat av Claudia Castillo